

ВІДНОВЛЕННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ

НАУМЕНКО Єви,

*здобувачка освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності «Готельно-ресторанна справа»,
Київського національного університету технологій та дизайну, м. Київ*

Готельно-ресторанний бізнес є важливим сектором економіки України, який суттєво постраждав через війну. Основні виклики включають зниження туристичних потоків, руйнування інфраструктури, нестачу персоналу та економічну нестабільність. Водночас, його відновлення є ключовим для підтримки місцевих громад, розвитку економіки та інтеграції в європейський ринок гостинності.[3]

У 2025 році адаптація готелів та ресторанів до нових реалій ґрунтується на кризовому менеджменті, цифровізації та сталому розвитку. Досвід Балканських країн показує, що державна підтримка та міжнародні грантові програми відіграють вирішальну роль. В Україні діють програми, такі як USAID Competitive Economy Program та кредити за програмою 5-7-9%, що допомагають підприємцям відновлювати бізнес у відносно безпечних регіонах.

Через зміну туристичних потоків готелі та ресторани переорієнтовуються на внутрішнього споживача: ВПО, військових, волонтерів та міжнародні організації. У Львові та Ужгороді готелі трансформувалися в шелтери, у Києві та Одесі запроваджено формат коворкінгів із довготривалим проживанням. Ресторани спрощують меню, розширюють доставку та адаптуються до зниження купівельної спроможності.

Цифровізація стає важливим фактором відновлення. У 2024 році 75% бронювань в Україні здійснювались через онлайн-платформи, такі як Booking.com, Airbnb та Monobank Travel. Готелі впроваджують автоматизовані check-in/check-out системи, ресторани переходять на QR-меню та мобільні додатки. Впровадження блокчейну та NFT у програми лояльності допомагає залучати клієнтів, пропонуючи токенизовані бонуси та ексклюзивні привілеї.[1]

Європейський досвід свідчить, що екологічно відповідальні підприємства швидше відновлюються після криз. У 2025 році українські готелі все частіше отримують міжнародні сертифікати сталого туризму, такі як Green Key та ISO 14001, що підвищує їхню конкурентоспроможність. У Львівській області готелі переходять на альтернативні джерела енергії, що дозволяє скоротити комунальні витрати на 20-30%. Також активно впроваджується сортування відходів та зменшення використання пластику.

Зміна бізнес-моделей та диверсифікація стають ключовими для стійкого розвитку. Готелі поєднують послуги з медичним туризмом, бізнес-конференціями та культурними подіями. Наприклад, у Трускавці розширюється сегмент реабілітаційного туризму, а в Карпатах розвивається

workation – віддалена робота на природі. Ресторани тестують pop-up концепти та мобільні фудтраки, мінімізуючи витрати на оренду приміщень.[2]

Основними викликами залишаються фінансові витрати, кадровий дефіцит та безпекові ризики. Реконструкція пошкоджених готелів потребує значних інвестицій, а через виїзд частини працівників за кордон гостро відчувається нестача кваліфікованого персоналу. Проте міжнародні партнери та державні програми сприяють підтримці сектору.

Попри труднощі, перспективи відновлення є позитивними. Використання європейського досвіду, цифрових технологій, сталого розвитку та диверсифікації дозволить українському готельно-ресторанному бізнесу не лише відновитися, а й сформуванати нову бізнес-модель, конкурентну навіть на міжнародному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Даниленко-Кульчицька В. А. Вплив війни на готельно-ресторанний бізнес України // Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. 2022. Вип. 6. С. 19-23. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/danylenko-kulchycka2.htm (дата звернення: 19.02.2025).
2. Охріменко А. Г., Таргонська Л. В. Виклики для готельно-ресторанного бізнесу під час війни // Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 23-24 листопада 2023 р.). Львів : ЛТЕУ, 2018. С. 84-87. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/ohrimenko3.htm (дата звернення: 20.02.2025).
3. Румянцева І. Б., Мендела І. Я. Готельна індустрія України в умовах воєнного часу // Hotel Industry of Ukraine in Wartime Conditions. Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника. 2024. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/download/2024-11-12-02/2024-11-12-02/1049> (дата звернення: 20.02.2025).

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Національний університет харчових технологій
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
Полтавський фаховий коледж підприємництва і ресторанного бізнесу
Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ ТА ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ УКРАЇНИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

12 березня 2025 року, Київ

КИЇВ 2025

УДК 338.48:339.923:061.1ЄС(477)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №9 від 20 березня 2025 р.)

Євроінтеграційні процеси в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі України: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (12 березня 2025 р.). Київ: НУБіП України. 2025. 350 с.

Редакційна колегія:

Мельниченко С. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Сердюк М. Є. – доктор технічних наук, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

Олюніна С. Л. – викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму НУБіП України

У збірнику тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції висвітлюються результати наукових досліджень студентської молоді з питань, присвячених євроінтеграційним процесам у сфері готельно-ресторанного та туристичного бізнесу України. У матеріалах розглядаються виклики та перспективи адаптації галузі туризму в умовах євроінтеграції, інноваційні технології в закладах HoReCa, туристичне країнознавство, організація дозвілля молоді.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр», оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності, якості наукових досліджень, обміну досвідом і представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань та визначення пріоритетів подальшого розвитку науки.

Видання розраховане для здобувачів вищої освіти, дослідників, викладачів, суб'єктів підприємницької діяльності.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Колектив авторів, 2025

© НУБіП України, 2025